

Anden næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Tredje behandling af lovforslag nr. L 60:

Forslag til lov om ændring af lov om svangerskabsafbrydelse. (Fritagelse for at foretage og medvirke til svangerskabsafbrydelse).

Af Kofod-Svendsen (KRF) m.fl.

(Fremsat 13/10 88. Første behandling 12/1 89. Betænkning 11/5 89. Anden behandling 16/5 89).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

*Forhandling***Grethe Fenger Møller (KF):**

Jeg skal på udvalgets vegne meddele, at udvalget, efter at lovforslaget ved anden behandling blev henvist til fornyet udvalgsbehandling, har behandlet dette i et møde og herunder har modtaget justitsministerens skriftlige besvarelse af spørgsmål, der var stillet af udvalget.

Jeg kan herefter oplyse, at et flertal, Socialdemokratiets, Socialistisk Folkepartis, Centrum-Demokraternes og Kristeligt Folkepartis medlemmer af udvalget, indstiller lovforslaget til vedtagelse uændret, mens et mindretal, Det Konservative Folkepartis, Venstres og Det Radikale Venstres medlemmer af udvalget, vil redegøre for sin stilling til lovforslaget ved tredje behandling og et andet mindretal, Fremskridtspartiets medlem af udvalget, indstiller lovforslaget til forskastelse.

Fischer (KF):

Da Det Konservative Folkepartis ordfører, hr. Helge Adam Møller, er forhindret i at være til stede, skal jeg derfor på hans vegne udtale følgende:

Læger og jordemødre skal efter den konservative folketingsgruppes mening have mulighed for at blive fritaget for at medvirke ved abortindgreb, hvis det strider mod deres etiske eller religiøse opfattelse. Her er vi enige med det store flertal i Folketinget. Men vi ønsker at

understrege, at kvinders ret til fri abort skal fastholdes. Der må ikke med dette lovforslag sættes spørgsmålstegn ved den ret, som uønsket gravide kvinder har til at bestemme over egen krop, liv og fremtid. Vælger hun at få en abort, skal det være sikkert, at der altid vil være en læge, der kan udføre indgrebet. Det Konservative Folkeparti har også den holdning, at læger, som ikke ønsker at medvirke til svangerskabsafbrydelse, ikke kan ansættes eller vikarieres i stillinger f.eks. på Grønland og Bornholm, hvor de i perioder kan være eneste læge på stedet. Dette er gjort for at sikre, at kvindens juridiske ret til abort kan opretholdes.

Vi er derfor enige med sundhedsministeren i, at det er rimeligt, at ansøgere, som ønsker sig fritaget for at foretage abortindgreb, forud for ansættelse på en afdeling, hvor disse indgreb foretages, oplyser, hvorvidt de ønsker sig fritaget for at udføre eller medvirke ved svangerskabsafbrydelse.

Ved andenbehandlingen af dette forslag forleden udtalte den konservative ordfører, at formålet og intentionerne i lovforslaget, nemlig at give sundhedspersonalet adgang til at blive fritaget for at medvirke ved provokeret abort, hvis dette stred mod personalets etiske eller religiøse opfattelse, var fuldt ud tilgodeset med en administrativ henstilling, en henstilling, der eksempelvis kunne udformes som det udkast, Retsudvalget har modtaget fra sundhedsministeren den 4. april d.å.

Vi må imidlertid nu konstatere efter andenbehandlingen og en fornyet drøftelse i Retsudvalget, at der er et flertal i Folketinget, som finder, at der bør lovgives.

Dette flertal finder, at en administrativ henstilling ikke er tilstrækkelig.

På baggrund af dette konstaterede flertal og under hensyntagen til de principielle betragtninger, jeg netop er fremkommet med, kan jeg meddele, at den konservative folketingsgruppe vil stemme ja til lovforslaget.

Hannah Kain (V):

Indledningsvis vil jeg gerne takke Kristeligt Folkeparti for at have rejst dette problem.

Som Venstres ordfører, fru Inge Dahl-Sørensen, sagde ved førstebehandlingen af lovforslaget, kan Venstre støtte forslaget.

Der har hele tiden været bred enighed om intentionerne bag forslaget, men det er vist ingen

[Hannah Kain]

hemmelighed, at der har være dybe overvejelser om, hvorvidt det var mere hensigtsmæssigt at løse problemet ad administrativ vej. Det er det, det bliver afspejlet i betænkningen.

Vi har imidlertid i Venstre lagt mest vægt på, at problemet skulle løses, at det skulle løses på en konsekvent måde, og at det skulle løses nu. Det skulle så medføre, at sygehuspersonale rent faktisk kan slippe for at medvirke ved abortindgreb, hvis det er imod deres etiske og religiøse overbevisning.

Det har vi ønsket at markere ved at stemme for forslaget her i dag.

Kirsten Lee (RV):

I debatten om dette forslag er der efter Det Radikale Venstres opfattelse blevet afdækket et væsentligt, principielt problem.

Det Danske Center for Menneskerettigheder har påpeget, at den danske retstilstand indebærer, at en overlæges ønske om at afstå fra at medvirke til fri abort betyder, at den øvrige del af afdelingen ikke kan medvirke. Dette finder vi i Det Radikale Venstre uacceptabelt. Det at være fritaget for at medvirke til abort er en individuel rettighed, som ikke bør udøves, så den inkluderer en hel gruppe. Det synspunkt er da også påpeget af Det Danske Center for Menneskerettigheder.

Vi er enige med de øvrige partier i Folketinget i, at enkeltpersoner bør have lov til at blive fritaget for at medvirke til abortindgreb, når religiøse eller etiske grunde taler herfor, men vi er enige med sundhedsministeren i, at dette udmærket kan ske ved en administrativ henstilling.

Vi har også noteret os, at de yngre læger, som Kristeligt Folkeparti i bemærkningerne til lovforslaget bl.a. anfører at de ønsker at lovgive for, og som er den gruppe, der primært er involveret i dette lovforslag, har sagt nej tak til lovgivning, men ja tak til en administrativ henstilling.

Vi ønsker at fastholde, at kvinders ret til fri abort altid skal sikres. Det er derfor indlysende for os, at en læge, der ikke vil medvirke til abort, ikke kan ansættes på en afdeling, hvor vedkommende i perioder kan risikere at være eneste læge. Derfor vil vi i Det Radikale Venstre arbejde for at ændre loven, så den enkeltes ret ikke kommer til at omfatte en hel gruppe. Alle personalegrupper kan klares ved en administrativ henstilling.

Vi konstaterer, at der er et flertal, der ønsker lovgivning, og vi er enige i, at alle personalegrupper skal sidestilles; kun derfor stemmer vi for loven.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslaget

vedtoges med 116 stemmer (S, KF, SF, V, RV, CD og KRF) mod 15 (FP).

Anden næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Tredje behandling af lovforslag nr. L 54:

Forslag til lov om produktansvar.

Af justitsministeren (Ninn-Hansen).

(FremSAT 12/10 88. Første behandling 25/10 88, Betænkning 9/5 89. Anden behandling 16/5 89. Tillægsbetænkning 16/5 89).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Lissa Mathiasen (S):

Her ved tredjebehandlingen af produktansvarsforslaget må vi desværre konstatere, at regeringen ikke har ønsket at give forbrugerne de forbedringer, det var muligt at give efter direktivet, nemlig at udnytte de muligheder, hvor direktivet ikke var til hinder for det. Det synes vi er beklageligt og ærgerligt. Derfor ville den mest logiske konsekvens for Socialdemokratiet være at stemme imod forslaget ved tredje behandling.

Men som det også fremgår af betænkningen, arbejdes der på medicinalområdet i relation til udviklingsskader på en forsikringsordning. Noget lignende ville vel være naturligt at få undersøgt nøje i relation til landbrugsprodukterne med den udformning, som lovforslaget fik ved andenbehandlingen. I hvert fald finder vi det rimeligt at undersøge nøje, hvordan forbru-